

ביה"ס למשפטים, המכללה האקדמית נתניה

משפט חוקתי (מסלול ערב) – ד"ר שרון וינטל

מבחן מסכם – מועד א' – תשע"ג (28.6.2013)

הנחיות כלליות :

1. הזמן המוקצב לפתרון המבחן הוא שלוש וחצי שעות לא תינתן הארכה.
 2. הבחינה בספרים פתוחים.
 3. נא לכתוב על צד אחד בלבד בכתב ברור ומסודר. יש להשאיר שוליים סבירים.
 4. אורך הבחינה לא יעלה על 8 עמודים (לבחינה כולה). חריגה לא תיבדק. המכסה מחושבת לפי 15 מילים לשורה. אין לכתוב בצפיפות העולה על בסיס זה. "האורך המומלץ" בכל שאלה אינו מחייב וניתן לסטות ממנו אך אין לסטות מהאורך המרבי לבחינה כולה. האורך המרבי אינו נדרש לצורך כתיבת תשובה מושלמת לבחינה!!
 5. שימו לב: המשקל של השאלות השונות אינו זהה.
 6. נא לכתוב קצר ולעניין. כל המוסיף גורע.
- בהצלחה!!**

שאלה 1 – (45 נקודות – אורך מומלץ: 3 וחצי עמודים)

אירוע

אישה שעברה הפריה מוצלחת בבנק זרע ציבורי בפיקוח משרד הבריאות, מבקשת לעבור הפריה נוספת מאותו תורם בכדי שיהיה לבנה הקטין אח ביולוגי (מאותו אב ומאותה אם). מכיוון שאין בנמצא תרומות נוספות של אותו תורם פונה האישה אנונימית, באמצעות הבנק, אל התורם ומציעה לרכוש ממנו תרומה אנונימית במחיר של 10,000 ₪. התורם האנונימי מסכים ובין השניים נערך חוזה, התמורה משולמת לתורם והתרומה מופקדת למשמר בבנק הזרע הציבורי. לאחר זמן מה, שולח התורם האנונימי מכתב לבנק הזרע, ובו הוא מבקש להשמיד את דגימות הזרע שלו, וזאת לאחר תהליך חזרה בתשובה שעבר ועל סמך עצת הרב המלווה אותו הרואה בתרומה פעולה המנוגדת להלכה.

בעקבות מכתב התראה ששולח הבנק אל האישה, פונה האישה לבית-המשפט ומבקשת כי משרד הבריאות המפקח על הבנק יורה לו להתעלם ממכתבו של התורם, ולהמשיך את טיפולי הפוריות שלה כמתוכנן. האישה מצרפת לעתירתה חוות דעת הלכתית ולפיה מכיוון שאינה נשואה, אין חשש לממזרות, ואין איסור הלכתי על התרומה.

סעיף (א): (15 נקודות – אורך מומלץ: 1/2 עמוד עד עמוד)

דונו בשלב א' של הדיון החוקתי בלבד; העריכו אלו זכויות חוקתיות עומדות לעותרת, לבנה הקטין ולתורם האנונימי, וביחס לכל זכות דונו מאיזה מקור משפטי ניתן לגזור אותה, וכמו כן, האם הפגיעה היא בגרעין או בפריפריה (מבחינת התוכן, דרך המימוש ועוצמת הפגיעה).
(הערה חשובה: דונו בסעיף זה בהתעלם מהאפשרות להכללת הזכות ב"כבוד האדם", עניין שידון בסעיף (ב)).

סעיף (ב): (5 נקודות – אורך מומלץ: כמה שורות)

עתה העריכו האם פגיעה בזכויות המעורבות בסעיף (א) עשויה להוות פגיעה בזכות ל"כבוד האדם"?

סעיף (ג): (5 נקודות – אורך מומלץ: כמה שורות)

מהו הבסיס המשפטי לפיו יכולה העותרת לחייב משרד הבריאות להתערב בעניין, ולחייב את בנק הזרע שלא להיענות לפניית התורם האנונימי, ולהמשיך בטיפולי הפוריות כמתוכנן.

סעיף (ד): (5 נקודות – אורך מומלץ: כמה שורות)

דונו כעת בשלב ב' של הבחינה החוקתית (שלב האיזון החוקתי) על-פי מבחני האיזון הישנים, ומבלי להחיל את מבחני "פסקת ההגבלה". מהן התוצאות האפשריות של איזון זה.

סעיף (ה): (15 נקודות – אורך מומלץ: 1/2 עמוד עד עמוד)

עתה הניחו שינוי בעובדות האירוע. הניחו כי התורם האנונימי הצליח לגלות מיהי האישה שעמה ערך חוזה, ובמעקב שערך אחריה, באמצעות תצפיות על ביתה, גילה בנוסף כי היא מנהלת זוגיות עם אישה אחרת. במכתב ששלח לבנק הזרע הוא מציין כי מצפונו אינו מאפשר לו לתמוך בקהילה ההומו-לסבית בישראל, ולכן הוא מבקש להשמיד את הדגימה. כיצד משתנה התשובה לסעיפים (א) + (ב) מבחינת הזכויות שעומדות לצדדים, ומבחינת הנגיעה לזכות ל"כבוד האדם"!
(הערה חשובה: אין לדון בסעיף זה בזכויות שנדונו כבר בסעיף (א)!!).

שאלה 2 – (35 נקודות – אורך מומלץ: 2 וחצי עמודים)

חוק יסוד: השפיטה, קובע:

”3. פומביות הדיון

בית המשפט ידון בפומבי, זולת אם נקבע אחרת בחוק או אם בית המשפט הורה אחרת לפי חוק.”

הניחו כי הכנסת מחוקקת את **חוק דלתיים סגורות, תשע”ג – 2013 (חוק פיקטיבי)**, שעובר ברוב של 65 מול 35 בשלוש הקריאות בכנסת, וקובע:
...”

4. **סמכות לצוות על דיון בדלתיים סגורות**

(א) ראה בית המשפט הדין בעניין מסוים, כי הדיון עלול לפגוע בצנעת הפרט של אחד מבעלי הדין שבפניו, או שקיימת ודאות קרובה לפגיעה בביטחון המדינה, רשאי בית המשפט להורות על דיון בדלתיים סגורות. בית המשפט אינו חייב לנמק את החלטתו.

(ב) החלטה על-פי סעיף קטן (א) תהייה סופית, ואף בית משפט לא ידון בערעור עליה.”

לבג”צ מוגשת עתירה כנגד חוקתיות **סעיף 4 לחוק דלתיים סגורות**, וזאת נוכח סתירתו לחוק יסוד: השפיטה.

מדוע בג”צ מוסמך לדון בעתירה על אף האמור בסעיף קטן (ב) לחוק? כיצד יכריע בג”צ?

שאלה 3 – (20 נקודות – אורך מומלץ: עמוד וחצי)

חבר הכנסת דן רדיקלי, מנהיג סיעה בולטת באופוזיציה ויו”ר ועדת הכלכלה של הכנסת, השתתף בכמה הפגנות בלתי חוקיות שערכו גורמים המזוהים עם פעולות ”תג מחיר”, בהן הושמעו קריאות גזעניות בגנות המיעוט הערבי בישראל. היועמ”ש מגיש כתב אישום כנגד חבר הכנסת בגין התקהלות בלתי חוקית.

יעצו לחבר הכנסת באשר לסיכוייו לבטל את כתב האישום בבית המשפט, או לחלופין להשיג בכנסת חסינות מפני כתב האישום.

בהצלחה!!

